

OBSAH

Předmluva	7
Úvod	15

První část

TENSORY NAPĚtí A DEFORMACE

Kapitola I

KARTÉZSKÉ TENSORY — GAUSSOVA A STOKESOVA VĚTA

§ 1.1. Ortogonální transformace souřadnic	19
§ 1.2. Definice vektorů na základě transformačních vlastností	25
§ 1.3. Definice a základní vlastnosti kartézských tensorů	27
§ 1.4. Hlavní osy a invarianty symetrického tensoru druhého řádu	34
§ 1.5. Isotropní tensory	40
§ 1.6. Derivace tensorů	42
§ 1.7. Integrální definice operací divergence a rotace	46
§ 1.8. Věta Gaussova a Stokesova	50
Úlohy ke cvičení	53

Kapitola II

TENSORY V METRICKÝCH PROSTORECH

§ 2.1.* Křivočaré souřadnice. Sdružené base vektorů	56
§ 2.2.* Definice tensorů. Afinní a metrický prostor	61
§ 2.3.* Základní vlastnosti metrického tensoru a Levi-Civitova symbolu	67
§ 2.4.* Paralelní přenos	73
§ 2.5.* Kovariantní derivace	79
§ 2.6.* Geodetické čáry	86
§ 2.7.* Tensor křivosti	90
Úlohy ke cvičení	95

Kapitola III

TENSOR NAPĚtí

§ 3.1. Síly objemové a plošné. Vektor napětí	98
§ 3.2. Složky tensoru napětí	100
§ 3.3. Podmínky rovnováhy	103

§ 3.4. Tensorový charakter složek napětí	108
§ 3.5. Kvadrika napětí a hlavní napětí	110
§ 3.6. Mohrovy kruhy. Určení největších tečných napětí	115
§ 3.7. Oktaedrické napětí	119
§ 3.8.* Tensor napětí v křivočarých souřadnicích	121
Úlohy ke cvičení	126

Kapitola IV

TENSOR DEFORMACE

§ 4.1. Geometrie konečných deformací	128
§ 4.2. Teorie malých deformací	134
§ 4.3. Rovnice kompatibility deformací	145
§ 4.4.* Kovariantní formulace základních vlastností tensoru deformace	150
Úlohy ke cvičení	156

Část druhá

KLASICKÁ TEORIE PRUŽNOSTI

Kapitola V

ZOBECNĚNÝ HOOKŮV ZÁKON

§ 5.1. Intermolekulární sily	159
§ 5.2. Hookův zákon	163
§ 5.3. Zobecněný Hookův zákon	166
§ 5.4. Základní elastické konstanty homogenního isotropního tělesa	175
§ 5.5. Rovnice Beltramiho-Michellova	180
§ 5.6. Formulace základních okrajových úloh teorie pružnosti	182
§ 5.7. Dynamické rovnice isotropního elastického prostředí	183
§ 5.8.* Obecný tvar rovnice Beltramiho-Michellovy	185
Úlohy ke cvičení	187

Kapitola VI

ENERGETICKÉ ÚVAHY

§ 6.1. Energie deformace	189
§ 6.2. Věta o minimu potenciální energie	197
§ 6.3. Castiglianův princip	201
§ 6.4. Hamiltonův princip	204
§ 6.5. Jednoznačnost řešení okrajových úloh klasické teorie pružnosti	206
§ 6.6. Saint-Venantův princip	210
Úlohy ke cvičení	212

Kapitola VII

JEDNODUCHÉ PROBLÉMY ELASTICKÉ ROVNOVÁHY — TORSE A OHYB TYČÍ

§ 7.1. Deformace válce vlastní vahou	213
§ 7.2. Rozložení napětí v kulové skořepině a válcové rouře, na které působí rovnoměrný vnitřní a vnější tlak	218
§ 7.3. Tors kruhového válce	224
§ 7.4. Obecnější případy torse	227
§ 7.5. Čistý ohyb tyče	240
§ 7.6. Ohyb upevněné tyče silou, působící na jejím volném konci	248
Úlohy ke cvičení	252

Kapitola VIII

OBECNÁ ŘEŠENÍ ROVNIC ROVNOVÁHY — ROVINNÝ PROBLÉM

§ 8.1. Matematický charakter složek napětí	254
§ 8.2. Matematický charakter složek posunutí	260
§ 8.3. Rovinná deformace a napjatost	263
§ 8.4. Lovova metoda řešení rovinného problému	263
§ 8.5. Základy Muschelišviliho metody	276
§ 8.6. Síla působící kolmo na elastickou polorovinu	281
Úlohy ke cvičení	284

Kapitola IX

ELASTICKÉ VLNY V NEOMEZEŇEM PROSTŘEDÍ

§ 9.1. Vlny podélné a příčné	286
§ 9.2. Odraz rovinných elastických vln	292
§ 9.3. Povrchové vlny Rayleighovy	299
Úlohy ke cvičení	305

Kapitola X

KMITY STRUN, MEMBRÁN A TYČÍ

§ 10.1. Pohybové rovnice struny	306
§ 10.2. Integrace pohybové rovnice struny. Metoda d'Alembertova	311
§ 10.3. Bernoulliho řešení pohybové rovnice struny	315
§ 10.4. Vynucené kmity struny	322
§ 10.5. Pohybová rovnice membrány	327
§ 10.6. Obdélníková a kruhová membrána	331
§ 10.7. Kmity tyčí	340
Úlohy ke cvičení	352

Část třetí

MECHANIKA TEKUTIN

Kapitola XI

HYDROSTATIKA

§ 11.1. Základní vlastnosti a mikroskopický model tekutin	355
§ 11.2. Základní rovnice rovnováhy tekutin	358
§ 11.3. Aplikace hydrostatické rovnice: Pascalův zákon, barometrická formule, kapalina v otáčející se nádobě	360
§ 11.4. Archimedův zákon. Tlak tekutiny na stěnu	366
§ 11.5. Rovnováha plovoucích těles	371
Úlohy ke cvičení	379

Kapitola XII

KINEMATIKA TEKUTIN

§ 12.1. Lagrangeova a Eulerova metoda	382
§ 12.2. Trajektorie a proudnice. Rychlosť translace, rotace a deformace	385
§ 12.3. Vírové čáry a trubice. Intensita víru	388
§ 12.4. Cirkulace rychlosťi	391
Úlohy ke cvičení	393

Kapitola XIII

ZÁKLADNÍ ROVNICE POHYBU DOKONALÝCH TEKUTIN

§ 13.1. Rovnice kontinuity	395
§ 13.2. Pohybové rovnice	401
§ 13.3. Obecná formulace problémů hydrodynamiky. Počáteční a okrajové podmínky	406
§ 13.4. Rovnice energie. Tok energie a hybnosti kontrolní plochou	408
§ 13.5. Odvození pohybových rovnic z Hamiltonova principu	412
§ 13.6. Věta o hybnosti a momentu hybnosti při stacionárním pohybu	419
Úlohy ke cvičení	422

Kapitola XIV

JEDNODUŠŠÍ PROBLÉMY POHYBU DOKONALÝCH TEKUTIN

§ 14.1. Bernoulliho rovnice	425
§ 14.2. Příklady na použití Bernoulliho rovnice	429

§ 14.3. Příklady na použití věty o hybnosti	437
§ 14.4. Zvukové vlny	440
§ 14.5. Nárazový pohyb	446
Úlohy ke cvičení	448

Kapitola XV

NEVÍŘIVÉ PROUDĚNÍ

§ 15.1. Nevířivé proudění v prostoru	450
§ 15.2. Proudění v rovině. Proudová funkce	456
§ 15.3. Nevířivé proudění v rovině. Komplexní potenciál	460
§ 15.4. Obtékání kruhového válce	468
§ 15.5. Konformní zobrazení. Žukovského profil	476
§ 15.6. Hydrodynamické reakce při stacionárním proudění	482
Úlohy ke cvičení	490

Kapitola XVI

POHYB VÍŘIVÝ

§ 16.1. Vznik vírů. Helmholtzovy věty o vírech	492
§ 16.2. Určení rychlosti proudění, je-li dán pole zdrojů a pole vírů rychlosti	498
§ 16.3. Vírové vlákno v nestlačitelné tekutině	504
§ 16.4. Soustava přímočarých rovnoběžných vírových vláken	508
§ 16.5. Vírové řady	516
§ 16.6. Kármánův vzorec pro odpor tekutiny vůči pohybujícímu se tělesu	521
Úlohy ke cvičení	528

Kapitola XVII

VLYNY NA POVRCHU DOKONALÉ NESTLAČITELNÉ TEKUTINY

§ 17.1. Základní rovnice	529
§ 17.2. Gravitační vlny	532
§ 17.3. Kapilární vlny	539
§ 17.4. Skupinová rychlosť	543
Úlohy ke cvičení	549

Kapitola XVIII

DYNAMIKA VAZKÝCH TEKUTIN

§ 18.1. Navierova-Stokesova rovnice	551
§ 18.2. Disipace energie. Rovnice toku tepla	559
§ 18.3. Zákon podobnosti	564

§ 18.4. Stacionární proudění vazké nestlačitelné tekutiny mezi dvěma rovnoběžnými stěnami	571
§ 18.5. Laminární proudění ve válcových trubicích	576
§ 18.6.* Stacionární rotační pohyb	580
§ 18.7.* Difuse víru	584
§ 18.8.* Translace koule ve vazké tekutině. Stokesův vzorec	590
§ 18.9. Mezní vrstva	595
Úlohy ke cvičení	601

ŘEŠENÍ ÚLOH

Kapitola I	603
Kapitola II	611
Kapitola III	622
Kapitola IV	626
Kapitola V	633
Kapitola VI	635
Kapitola VII	636
Kapitola VIII	644
Kapitola IX	649
Kapitola X	652
Kapitola XI	657
Kapitola XII	667
Kapitola XIII	668
Kapitola XIV	680
Kapitola XV	685
Kapitola XVI	692
Kapitola XVII	699
Kapitola XVIII	703
Rejstřík	709